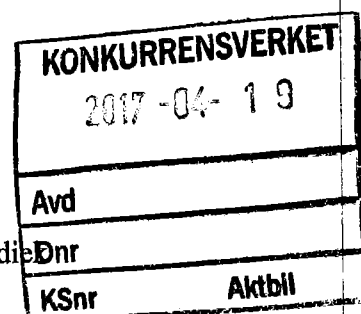

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I FALUN
 Ann-Louise Jonsson

DOM
 2017-04-19
 Meddelad i Falun

Mål nr
 838-17

SÖKANDE

Hällbo Busstrafik AB, 556378-7810

Ombud: Advokaterna Johan Linder Säverman och Sascha Schaeferdie
 Wistrand Advokatbyrå
 Box 7543
 103 93 Stockholm

MOTPART

Kommunalförbundet Inköp Gävleborg, 222000-2311
 826 80 Söderhamn

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Hällbo Busstrafik AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 189401

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 45	Kullen 4	023-383 00 00	023-383 00 80	måndag-fredag
S-791 21 Falun		E-post: forvaltningsrattenifalun@dom.se		08:00-12:00
		www.forvaltningsrattenifalun.domstol.se		13:00-16:00

BAKGRUND

Kommunalförbundet Inköp Gävleborg (Inköp Gävleborg) upphandlar "Skolskjuts Bollnäs" (ärendenummer 6484) genom ett öppet förfarande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). I tilldelningsbeslut den 20 februari 2017 beslutade Inköp Gävleborg att anta anbudet från Bollnäs Busstrafik AB (Bollnäs Buss).

YRKANDE M.M.

Hällbo Busstrafik AB (Hällbo Buss) ansöker om överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att kvalificeringen av anbuden görs om. Hällbo Buss anför till stöd för sin ansökan i korthet följande. Anbudet från Bollnäs Buss uppfyller inte samtliga obligatoriska krav i upphandlingen och borde rätteligen ha förkastats. Förfarandet att kvalificera och utvärdera anbudet strider mot likabehandlingsprincipen och Hällbo Buss, som placerade sig på andra plats i utvärderingen, riskerar att lida skada till följd härav. Hällbo Buss åberopar till stöd för sin talan bl.a. Högsta förvaltningsdomstolens avgörande i HFD 2016 ref. 37.

Inköp Gävleborg bestrider bifall till ansökan och anför att anbudet från Bollnäs Buss uppfyller samtliga krav och att det därmed saknas grund för att utesluta anbudet. Inköp Gävleborg åberopar till stöd för sin inställning ett yttrande från Bollnäs Buss daterat den 8 mars 2017.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för rättens prövning

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) har upphört att gälla med verkan från och med den 1 januari 2017 och har såvitt är av intresse i detta mål ersatts av lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Enligt

övergångsbestämmelserna till 2016 års lag ska dock 2007 års lag alltjämt tillämpas på upphandlingar som har påbörjats före ikraftträdandet.

Förvaltningsrätten har att pröva om det på grundval av vad Hällbo Buss anfört är visat att Inköp Gävleborg brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU och att detta har medfört att Hällbo Buss lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU). De grundläggande principerna innebär att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt, genomföra upphandlingar på ett öppet sätt samt iaktta principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (1 kap. 9 § LOU).

Förfrågningsunderlaget

I anbudsförfrågan (2.3 Anbudsformulär och anbudets utformning) anges bl.a. följande: I bilagan "Anbudsformulär" finns de krav som ställs i upphandlingen samt de uppgifter och redogörelser som efterfrågas. Svara genom att kryssa i de ja/nej rutor som finns under varje krav samt fyll i uppgifter och redogörelser samt eventuella kommentarer.

I anbudsformuläret föreskrivs bl.a. följande:

3.3 Fordon

- Fordon som används för uppdraget skall vara utrustade med alkolås av bränslecellstyp enligt Svensk Standard (SS-EN 50436-2) eller likvärdigt. Alternativt skall ett system med alkoskåp användas.
 - Logguttag/servicerapport skall vid varje servicetilfälle sparas och uppvisas på begäran.
- Tunga fordon skall minst uppfylla krav enligt Euro V. (Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/55/EG)
- Lätta fordon skall minst uppfylla krav enligt Euro 5. (Europaparlamentets och rådets direktiv 98/69/EG).
- Skyltning
 - När ett fordon används för skolskjuts skall det vara försett med en skylt eller liknande som visar fordonets användning.
 - En skylt/dekal med företagets namn och telefonnummer dit allmänheten kan ringa för synpunkter på transporten skall finnas synligt på fordonet.
- Godkänt besiktningsprotokoll skall uppvisas på begäran.

- Underhåll av fordonen ska göras utifrån tillverkarens anvisningar och vara dokumenterat där det framgår vad som kontrollerats, när kontrollen är genomförd och vilka åtgärder som vidtagits. Serviceprotokoll skall uppvisas på begäran.
- Fordon som används för uppdraget skall hållas städade och rena.
- Om Euro VI eller Gasbil/Miljöklass EL/HYBRID/Euro 6 offereras, skall dessa levereras och vara i trafik senast sex (6) månader efter avtalsstart.
- I väntan på leverans enligt ovan ska annat fordon användas med upphandlingens grundkrav på säkerhet uppfyllda. Mindre avvikelser kan tillåtas, men ska godkännas av beställaren.
- Övriga fordon skall vara i trafik senast vid avtalsstart.
- Om miljöklass ej framgår av Transportstyrelsens fordonsuppgifter är det upp till Anbudsgivaren att på begäran bevisa offererad miljöklass.

4 Redogörelser

4.1 Fordonsredogörelse

Följande information skall redogöras för de fordon som skall användas i uppdraget.

- Registreringsnummer
- Miljöklass
- Drivmedel som används.

För fordon som är tänkt att anskaffas till uppdraget skall återförsäljare, kontaktperson samt leveransdatum lämnas istället för registreringsnummer.

4.2 Miljö

Redogör för ert miljöarbete, om hur ni arbetar med hållbara transportlösningar idag och hur ni planerar att utveckla arbetet inom de närmaste åren. Följande skall minst framgå av beskrivningen:

- Euro-klassning på fordonsflottan (fördelning), idag och framåt
- Drivmedelsfördelning i företaget, idag och framåt
- Arbetet med drivmedelsförbrukningen/körsättet, idag och framåt

Vad parterna anför

Hällbo Buss anför i huvudsak följande. Den fordonsförteckning som Bollnäs Buss har bifogat anbudet strider mot de obligatoriska kraven i punkterna 3.3 och 4.1 i anbudsförteckningen på en rad punkter. Fordonsförteckningen synes omfatta hela Bollnäs Buss fordonspark, varför förteckningen inte överensstämmer med kravet på att förteckningen ska innehålla endast de fordon "som skall användas i uppdraget". Av förteckningen framgår inte vilka fordon som ska användas i uppdraget. Bollnäs Buss har i fordonsförteckningen i allmänt hållna ordalag lämnat upplysning om att man "kommer att förnya vår vagnpark" och hänvisat till vissa fordonsleverantörer. Fordonsförteckningen kan genom dessa allmänt hållna uppgifter inte anses upp-

ylla det föreskriva kravet på att specificera "fordon som är tänkt att anskaffas till uppdraget". Såsom punkten 4.1 i anbudsformuläret är utformad är det endast uppgift om registreringsnummer som kan utelämnas beträffande sådana fordon som är tänkta att anskaffas till uppdraget och ersättas av uppgift om återförsäljare, kontaktperson och leveransdatum. Uppgifterna om miljöklass och drivmedel måste lämnas även för de fordon som är tänkta att anskaffas. Bollnäs Buss fordonsförteckning saknar helt uppgifter t.ex. om hur många fordon och vilken typ av fordon som är tänkt att anskaffas, miljöklass för respektive fordon, hos vilken leverantör respektive fordon har beställts etc. Fordonsförteckningen saknar vidare uppgift om vilket drivmedel som används för respektive fordon. Bollnäs Buss uppfyller inte kravet på att lämna uppgift om drivmedel *per fordon*. Den efterfrågade uppgiften är adekvat eftersom det ingår i utvärderingen att bedöma olika fordons miljöklass och vilket drivmedel som används. Uppgift om miljöklass saknas beträffande ett flertal fordon. Oavsett om Bollnäs Buss avser att avyttra ett antal fordon framöver, måste fordonsförteckningen, i ljuset av kravet i punkten 4.1, omfatta de fordon som ska användas i uppdraget. Förteckningen strider därför mot kravet på att miljöklass ska anges för samtliga fordon. Bollnäs Buss har slutligen offererat en buss som har miljöklass Euro 4 (VDL Jonkheere -07). Fordonet uppfyller inte det obligatoriska kravet på lägst miljöklass Euro 5. Olika typer av uppgifter efterfrågas i punkterna 4.1 och 4.2 och påståendet om att Bollnäs Buss fordonsförteckning utgör svar på båda de punkterna framstår som en efterhandskonstruktion.

Inköp Gävleborg framför i huvudsak följande. I upphandlingsunderlaget finns ingen begränsning om att fordonsförteckningen ska innehålla endast de fordon som ska användas i uppdraget. Den omständigheten att Bollnäs Buss har angett hela sin fordonspark i fordonsförteckningen har snarare bedömts utgöra uppfyllnad av kravet enligt punkten 4.2. Kontaktuppgifter till återförsäljare finns angivna och kravet på att uppge miljöklass och drivmedel är också uppfyllt då det på annan plats i Bollnäs Buss anbud uppges att

HVO kommer att användas som drivmedel för samtliga fordon vid ingången av 2018, dvs. senast sex månader från avtalsstart. Av punkten 3.3 i anbudsformuläret framgår tydligt att fordon som avses drivas med biodrivmedel är att jämställa med högsta miljöklass, vilket ytterligare bevisar att miljöklass och drivmedel per fordon enkelt går att utläsa av anbudet med bilagor.

Förvaltningsrättens bedömning

Av handlingarna i målet framgår att Bollnäs Buss, under punkten 4.1 i anbudsformuläret, har hänvisat till bilagan "Fordonsförteckning" samt under punkten 4.2 i anbudsformuläret till bilagorna "Fordonsförteckning", "Drivmedel och körsätt" och "Miljö och kvalitet". Till skillnad mot vad Inköp Gävleborg har framfört finns under punkten 4.1 i anbudsformuläret inte anggett att "Samtliga fordon kommer att vara Euro 5 och Euro 6, dessa fordon kommer att köra på förnyelsebart drivmedel (HVO)". I bilagan "Drivmedel och körsätt" anges däremot bl.a. att Bollnäs Buss idag använder ett bränsle som är till 50 % förnyelsebart, att man i januari 2017 kommer att övergå till 100 % förnyelsebart bränsle (HVO) i nio av sina fordon samt att bolaget kommer att öka antalet fordon med förnyelsebart bränsle för att vid ingången av 2018 enbart köra på HVO. Även i bilagan "Fordonsförteckning" anges bl.a. att Bollnäs Buss kommer att förnya sin vagnpark med Euro 5 och Euro 6 fordon för att möta kraven i upphandlingen. I den senare bilagan finns vidare information om vilka fordonsleverantörer som Bollnäs Buss använder sig av, med uppgift om kontaktperson samt att leverans kommer att ske till trafikstart.

Av förfrågningsunderlaget kan inte utläsas något krav att på att anbudsgivaren vid anbudstidens utgång ska ha ett visst antal fordon tillgängliga eller att denne har att redogöra för antalet fordon som är tänkta att anskaffas för uppdraget. Med tanke på hur kravet i punkten 4.1 är utformat i den del det gäller redogörelse för fordon som är tänkta att anskaffas, kan kravet enligt förvaltningsrättens mening inte heller tolkas på så sätt att en anbudsgivare

måste införskaffa fordon för att komma i fråga för kvalificering. Med denna tolkning faller det sig naturligt att fordon som är tänkta att anskaffas inte behöver specificeras närmare vid anbudstillfället med avseende på t.ex. kvantitet eller fordonstyp. Den omständigheten att Bollnäs Buss i fordonsförteckningen inte redogjort för miljöklass för vissa av de upptagna fordonen och att ett fordon uppges ha miljöklass Euro 4, innebär enligt förvaltningsrättens mening ingen brist i kravuppfyllnad. Detta mot bakgrund av att det klart framgår att dessa fordon kommer att avyttras innan avtalsstarten den 1 augusti 2017 och att uppgiften i fordonsförteckningen om att vagnparken kommer att förnyas med Euro 5 och Euro 6 inte rimligen kan förstås på annat sätt än att fordon med lägre miljöklass inte kommer att användas för uppdraget. Mot bakgrund av vad Bollnäs Buss har angett i anbudsformuläret och i de till anbudet inlämnade bilagorna gör förvaltningsrätten bedömningen att kravet på fordonsredogörelse såsom det kommer till uttryck i punkten 4.1 får anses vara uppfyllt. Förvaltningsrätten finner således inte att Hällbo Buss har visat att Bollnäs Buss brister i kravuppfyllnad avseende fordonsredogörelse enligt punkten 4.1. Förvaltningsrätten konstaterar vidare att Bollnäs Buss i anbudsformuläret har kryssat i "Ja" för att kraven enligt punkten 3.3 uppfylls samt att Bollnäs Buss har lämnat sådana uppgifter som efterfrågas i punkten 4.2. Inköp Gävleborg har därmed inte brutit mot någon av de grundläggande principerna eller någon annan bestämmelse i LOU genom att kvalificera Bollnäs Buss anbud i de avseenden som Hällbo Buss gjort gällande.

Förvaltningsrätten finner sammanfattningsvis att Hällbo Buss inte har visat att det föreligger skäl för ingripande enligt LOU. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

Hur man överklagar, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Eva Karlsson Helghe
rådman

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.